

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
Дніпропетровське обласне територіальне відділення

ВИТЯГ З РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

«31» травня 2016 р.

м. Дніпропетровськ

№ 15/01-14/06-16

Справа № 12/06-03-1/16

*Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції та
накладення штрафу*

Адміністративна колегія Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія) розглянувши подання про попередні висновки у справі, третього відділу досліджень і розслідувань територіального відділення від 10.05.2016 року № 42, та матеріали справи №12/06-03-1/16, розпочатої розпорядженням адміністративної колегії Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України 18.03.2016 року № 12/01-15/06-16р, за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз» (надалі – ПАТ «Дніпропетровськгаз», Товариство) передбаченого пунктом другим статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій чи бездіяльності суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку,

ВСТАНОВИЛА:

ПАТ «Дніпропетровськгаз» (місцезнаходження: вул. Шевченко, 2, м. Дніпропетровськ, код ЄДРПОУ– 03340920) зареєстроване 27.05.2013 року, за номером 12241050041006763, здійснює діяльність на підставі Статуту. Товариство є правонаступником всіх прав та обов'язків Державного підприємства по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз» та Відкритого акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз»

ПАТ «Дніпропетровськгаз» здійснює свою діяльність на підставі ліцензій, виданих Національної комісії, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (надалі - НКРЕКП), зокрема, на розподіл природного, нафтового газу і газу (метану) вугільних родовищ (надалі – Ліцензія) в межах території Дніпропетровської області, крім міст Дніпропетровськ, Інгuleць, Кривий Ріг, крім Інгuleцького району: сіл Дніпропетровського району: Любимівка, Перше травня, Степове, Чумаки, Маївка, Зоря, Балівка, Партизанське, радгоспу «Держинець», на якій розташовані газорозподільні мережі, що перебувають у власності (користуванні) Товариства.

Отже, ПАТ «Дніпропетровськгаз» є юридичною особою, здійснює господарську діяльність, надає платні послуги споживачам на договірних засадах, а отже, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є суб'єктом господарювання.

Особливими умовами Ліцензії передбачено, що ПАТ «Дніпропетровськгаз» є єдиним суб'єктом господарювання, який здійснює розподіл природного газу в вищезазначених територіальних межах.

Таким чином, в розумінні статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у 2015 році та поточному періоді 2016 року на ринку розподілу природного газу в межах території Дніпропетровської області, крім міст Дніпропетровськ, Інгулець, Кривий Ріг, крім Інгулецького району; сіл Дніпропетровського району: Любимівка, Перше травня, Степове, Чумаки, Маївка, Зоря, Балівка, Партизанське, радгоспу «Держжинець», на якій розташовані газорозподільні мережі, що перебувають у власності (користуванні) Товариства, становище ПАТ «Дніпропетровськгаз» є монопольним (домінуючим), оскільки на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

Розгляд цієї справи було розпочато за результатом розгляду заяви побутового споживача [інформація з обмеженим доступом] (надалі – Споживач), стосовно припинення газопостачання по стояку, на якому знаходиться квартира Споживача та механічного від'єднання за пред'явлену ПАТ «Дніпропетровськгаз» Споживачу заборгованість в сумі 3991 грн.

Згідно отриманих актів про припинення газопостачання, з'ясовано, що зазначені заходи проводились ПАТ «Дніпропетровськгаз» у зв'язку: 15.09.2015 року – з проведенням планових ремонтних робіт, а 16.09.2015 року – із заборгованістю Споживача за спожитий природний газ.

Відносини між газопостачальними підприємствами, газорозподільними підприємствами та фізичними особами (населенням) - споживачами газу регулюються, зокрема:

- Правилами надання населенню послуг з газопостачання, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 09.12.1999 року № 2246, (із змінами) (Надалі - Правила).

- Правилами безпеки систем газопостачання, затверджені наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 15.05.2015 року № 285, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.06.2015 року за № 674/27119 (надалі - ПБСГ),

- Положенням про порядок технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання житлових будинків, громадських будівель, підприємств побутового та комунального призначення, затверджене наказом Державної акціонерної холдінгової компанії «Укргаз» від 30.07.1997 року №35 (надалі – Положення).

які діяли на час виникнення правовідносин.

Згідно з пунктом 4.1 Положення, планове технічне обслуговування (ПТО) виконується за графіком, затвердженим керівником спеціалізованого підприємства газопостачання та газифікації (СПГГ). Графік надається власнику для забезпечення ним можливості виконання СПГГ робіт з технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання (ВБСГ).

Пунктом 4.7 Положення передбачено, що Власник ВБСГ під особистий підпис попереджається про дату проведення ПТО. Абоненти повинні бути завчасно, не пізніше ніж за 5 діб, попереджені через відповідні оголошення, вивішені в під'їздах будинків.

Пунктом 6 Правил встановлено, що газопостачання припиняється, зокрема, у разі проведення планово-профілактичного обслуговування та/або капітального ремонту систем газопостачання.

Відповідно до пункту 7 Правил, припинення постачання газу споживачеві в житлових будинках залежно від обставин здійснюється шляхом перекриття запірних пристроїв та встановлення пломби та/або інвентарної заглушки перед газовим приладом (пристроєм) або на ввідному газопроводі.

Механічне від'єднання відводу газопроводу від діючого газопроводу здійснюється у разі, зокрема, неодноразової відмови споживача у доступі представникам газорозподільного підприємства до свого об'єкта для припинення газопостачання за порушення споживачем строків оплати послуг чи недопущення виникнення аварійних ситуацій.

У разі неодноразової відмови споживача у доступі, передбаченому абзацом четвертим цього пункту, представниками газорозподільного підприємства складається акт-претензія щодо відмови споживача у доступі, яка підписується представником газопостачального/газорозподільного підприємства та однією незаінтересованою особою

(представником житлово-експлуатаційної організації, балансоутримувачем або управителем будинку, виборною особою будинкового, вуличного, квартального чи іншого органу самоорганізації населення або представником органу місцевого самоврядування тощо за умови посвідчення їх осіб).

Пунктом 19 Правил визначено, якщо споживач не оплатив надані послуги з газопостачання протягом 10 днів після строку, зазначеного в договорі чи платіжному документі, споживачеві надсилається письмове попередження про припинення газопостачання.

У разі неоплати наданих послуг з газопостачання протягом 10 днів після отримання споживачем письмового попередження (з позначкою про його вручення) газопостачальне/газорозподільне підприємство має право відключити споживача від газопостачання (крім випадку, коли споживач на момент відключення пред'явив представникам газопостачального/газорозподільного підприємства платіжний документ, який свідчить про погашення заборгованості в повному обсязі).

Припинення газопостачання не звільняє споживача від обов'язку сплатити заборгованість за фактично отримані послуги з газопостачання.

Пункт 7.17 ПБСГ передбачає, що всі об'єкти систем газопостачання і газове обладнання перед їх підключенням до діючих газопроводів, а також після ремонту підлягають зовнішньому огляду і опресовуванню повітрям. Пуск газу в газопровід без його зовнішнього огляду та контрольного опресовування не допускається.

З огляду на вищенаведені норми, ПАТ «Дніпропетровськгаз» перед проведенням вказаних робіт, повинен був не пізніше ніж за 5 діб попередити власника ВБСГ, проте вказаного попередження Товариством не надано.

Про необхідність завчасного попередження власників ВБСГ щодо проведення планових робіт адміністративною колегією територіального відділення ПАТ «Дніпропетровськгаз» надавались рекомендації від 03.10.2014 року за №69/01-16/06-14 (за заявою виконкому Нікопольської міської ради).

Недотримання строків повідомлення про дату проведення планових ремонтних робіт не дозволяє споживачам забезпечити доступ до власних газових приладів для зовнішнього огляду та контрольного опресовування. Як показує практика, це призводить до неможливості своєчасного відновлення газопостачання у відповідності до ПБСГ.

ПАТ «Дніпропетровськгаз» також не надано попередження Споживача про наявність заборгованості. Товариством зазначено, що попередження було направлено 28.05.2015 року, документ не зберігся. Тобто, Товариством не підтверджено дотримання ним визначеного законодавством порядку повідомлення побутових споживачів про наявність заборгованості.

Слід зазначити, що відповідно до особового рахунку Споживача заборгованість на 01.06.2015 року становила – 401,79 грн., крім того Споживачем у липні 2015 року було внесена оплата в розмірі - 401,79 грн.

Тобто відповідно до особового рахунку Споживача з моменту повідомлення, якщо таке було б вручено відповідно до Правил, до моменту відключення Споживача від системи газопостачання за заборгованість відбулися зміни. Таким чином вказана сума заборгованості у сумі 3991 грн. ПАТ «Дніпропетровськгаз» є необґрунтована і про неї Споживач не був попереджений.

Відповідно до пункту 7 Правил, механічне від'єднання, могло б мати місце при:

- наявності заборгованості Споживача;
- його належного попередження;
- у разі неодноразової його відмови у доступі.

Проте, актів-претензій про відмову Споживача у доступі, передбачених законодавством, ПАТ «Дніпропетровськгаз» не надано, що також підтверджує недотримання Товариством порядку відключення побутових споживачів за заборгованість.

Щодо необґрунтованих вимог ПАТ «Дніпропетровськгаз» з визначення розміру заборгованості при припиненні газопостачання, територіальним відділенням було розглянуто справу №53/06-03-1/15, за заявою [інформація з обмеженим доступом], і рішенням колегії від 25.08.2015 року № 48/01-14/06-15 зазначені дії визнані порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Наведені факти свідчать, що такі дії носять непоодинокий характер.

За наявною інформацією газопостачання Споживачу було відновлено 01.10.2015 року.

Завдяки монопольному становищу, ПАТ «Дніпропетровськгаз» мав змогу встановлювати та застосовувати до споживачів (населення) власний порядок регулювання взаємовідносин з побутовими споживачами, ніж передбачено відповідними нормативно-правовими актами України, що було б неможливим за наявності значної конкуренції на вказаному ринку. Оскільки за умов існування значної конкуренції на ринку відбувалося б змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття переваг над іншими учасниками ринку завдяки власним досягненням. Тобто, за наявності альтернативи вибору газорозподільного підприємства, ПАТ «Дніпропетровськгаз» змушено було б дотримуватись встановленого законодавством України порядку надання населенню послуг з газопостачання, оскільки могло б втратити своїх споживачів.

На подання з попередніми висновками у справі від 10.05.2016 року №42, яке було надіслано сторонам у справі для ознайомлення та відповідного реагування, територіальним відділенням не отримано додаткових документів та заперечень, які б могли вплинути на прийняття цього рішення.

Таким чином, за результатом розгляду цієї справи встановлено, що дії ПАТ «Дніпропетровськгаз» щодо встановлення власного порядку регулювання взаємовідносин з побутовими споживачами, який не відповідає визначеному законодавством у сфері газопостачання, зокрема для [інформація з обмеженим доступом], є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченого пунктом другим статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Згідно з абзацом другим частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за вказане порушення передбачена відповідальність у вигляді накладення штрафу у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Згідно декларації з податку на прибуток підприємства дохід (виручка) ПАТ «Дніпропетровськгаз» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2015 рік становить [інформація з обмеженим доступом] гривень.

При визначенні штрафу враховано:

Дії ПАТ «Дніпропетровськгаз» у вигляді пред'явленої необґрунтованої заборгованості Споживачу, могли призвести до ущемлення інтересів Споживача.

Дії ПАТ «Дніпропетровськгаз» у вигляді механічного від'єднання Споживача призвели до порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді ущемлення інтересів Споживача.

Повторність вчинення дії у вигляді пред'явленої необґрунтованої заборгованості.

Повторність вчинення дії у вигляді недотримання строків завчасного попередження власників ВБСГ про проведення ПТО.

Порушення законодавства про захист економічної конкуренції ПАТ «Дніпропетровськгаз» припинено.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 року №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 року №169-р), (зі змінами та доповненнями) адміністративна колегія

ВИРІШИЛА:

1. Визнати публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз» (ЄДРПОУ 03340920) суб'єктом господарювання, який протягом 2015

року поточного періоду 2016 року займав монопольне (домінуюче) становище на ринку розподілу природного газу в межах території Дніпропетровської області, крім міст Дніпропетровськ, Інгулець, Кривий Ріг, крім Інгулецького району; сіл Дніпропетровського району: Любимівка, Перше травня, Степове, Чумаки, Маївка, Зоря, Балівка, Партизанське, радгоспу «Держинець», на якій розташовані газорозподільні мережі, що перебувають у власності (користуванні) Товариства.

2. Визнати дії публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз» (ЄДРПОУ 03340920) щодо встановлення власного порядку регулювання взаємовідносин з побутовими споживачами, який не відповідає визначеному законодавством у сфері газопостачання, зокрема [інформація з обмеженим доступом], порушенням законодавства про захист економічної конкуренції передбаченим пунктом другим статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вказане в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Дніпропетровськгаз» (ЄДРПОУ 03340920) штраф у розмірі 30000 (тридцять тисяч) гривень.

Голова
адміністративної колегії

О.Я. ТУРКОВСЬКИЙ